

T.C.
AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

24799

6-1

Sayı: 34930642-610-124361
Konu: Soru Önergeleri(7/24799)

28/11/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Zonguldak Milletvekili Sayın Ali İhsan KÖKTÜRK tarafından Bakanlığımıza tevcih edilen 7/24799 Esas Numaralı yazılı soru önergesine verilen cevabi yazımız, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Fatma ŞAHİN
Bakan

EKLER :
Soru Önergesi Cevabı

Güvenli Elektronik İmza
AŞİ No: 12/2013

05.11.2013

Ayşe YÜCEL
Sekreter

Bu evrak 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na göre elektronik olarak imzalanmıştır.

Adres : Eskişehir Yolu Söğütözü Mahallesi 2177.Sokak No:10/A
Çankaya/ANKARA
Telefon : (312) 705 58 11
e-posta : sebahattin.bayrak@aille.gov.tr

Ayrıntılı Bilgi : S. BAYRAK İlçe Sosyal Hizmetler Müdürü
Fax : (312) 705 58 97
Elektronik Ağ: www.aile.gov.tr

Zonguldak Milletvekili Sayın Ali İhsan **OKÖKTÜRK**'e Ait 7/24799 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazırlanan Cevap Metni

İlgili soru önergesinde;

“Türkiye’de Kadın Hakları alanında büyük atılımlar Cumhuriyetin ilanıyla başlamıştır. Büyük Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk kadınların toplum yaşamında yer almasının önemine birçok kez dikkat çekerek bu alanda büyük devrimlere girişileceğinin müjdesini vermiştir.

İlkel siyasal anlayışların terk edilip, çağdaş uygarlığın gereklerine göre düzenlenen ve Türkiye Cumhuriyetinin esasını teşkil eden Türk Medeni Yasası (Yurttaşlar Yasası) TBMM’de görüşülürken dönemin Adalet Bakanı Mahmut Esat BOZKURT’ un şu sözleri Büyük Önder Atatürk’ ün düşüncelerini, Cumhuriyetimizin kuruluş amacını ve kadınlara verilen önemi çok açık ifade etmektedir. Buna göre, Medeni yasa ‘...istenildiği zaman kolundan tutulup bir köle gibi yerden yere vurulan, ama ezelden beri hanım olan Türk anasını layık olduğu saygın konuma getirecektir.’ 1926’da Medeni Kanununun kabulüyle sosyal yaşamda kadın erkek eşitliği sağlanmıştır.

Türk kadını; 1930 Belediye seçimlerine katılma hakkı, 1934 yılında seçme ve seçilme hakkını kazanarak birçok Avrupa devletinden önce kanun önünde erkeklerle eşit haklara sahip olmuştur. 1936’da İş Kanunu yürürlüğe girmiş, kadınların çalışma hayatına yönelik düzenlemeler getirmiştir. 1937’de kadınların yeraltında ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmasını yasaklayan 1935 tarihli 45 sayılı ILO sözleşmesi kabul edilmiş, 1945 yılında "Analık Sigortası (doğum yardımı)” 4772 sayılı yasa ile düzenlenmiştir. 1949 yılında da, "Yaşlılık Sigortası"nın kadın ve erkekler için eşit esaslara göre düzenlenmesi 5417 sayılı yasa ile sağlanmış ve kadınların aleyhine olan eşitsizlikler giderilmiştir.

Ne yazık ki, ülkemiz 1946’dan sonra aydınlık yolundan saptırılarak her alanda olduğu gibi kadın hakları konusunda da gerileme sürecine girmiştir. Ortaya çıkan rakamlar bu sürecin AKP döneminde daha da kötüleştiğini ortaya koymaktadır.

"Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Enstitüsü (DİSK-AR), kadınların işgücüne katılım oranının şubatta yüzde 29.6 düzeyinde gerçekleştiğini belirterek, ay içerisindeki yeni işsizlerin tamamının kadınlardan oluştuğunu bildirdi. Eksik ve yetersiz istihdam edilenlerle birlikte de genç işsizliğin yüzde 34’e ulaştığına dikkat çeken DİSK-AR, "İşsizlik gençleri ve kadınları vurdu" değerlendirmesinde bulundu.

DİSK-AR, geniş tanımlı işsiz sayısının bu dönemde 184 bin kişi arttığını belirtti. İşsizlik verilerindeki çarpıcı bir sonucun da resmi işsizliğin bir önceki yılın aynı dönemine göre oransal olarak kadınlar için 1 puan artarken erkekler için 0.4 puan azalması olduğunu açıklayan DİSK-AR, yeni işsizlerin tamamının kadınlardan oluştuğunu, erkekler için de işsiz sayısının azaldığını belirtti.

Açıklamada, kadınların işgücüne katılım oranı Şubat 2013 döneminde yüzde 29.6 düzeyinde olduğu vurgulandı." Cumhuriyet, 16 Mayıs 2013. ” ifadeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda;

SORU 1: Ülkemizin kadın hakları konusunda dünyadaki yeri nedir? Bu yer sizce normal midir? Normal değilse ülkemizde kadın hakları konusunda gerilemenin nedeni nedir? Ne gibi önlemler alınmalıdır?

SORU 2: Kadınlarımızın, çalışma hayatı açısından AKP iktidarıyla birlikte alabildiğince olumsuz bir sürece sokulduğu ve neredeyse evine kapanacak duruma getirildiği görülmektedir. Bu duruma engel olmak için herhangi bir çalışmanız, planınız ve programınız var mıdır?

CEVAP 1-2: Türkiye’de kadın haklarının gelişimi; istihdam, eğitim, sağlık, karar alma mekanizmalarına katılım gibi farklı başlıklar altında incelenmektedir. BM Kalkınma Programı(UNDP) tarafından her yıl yayınlanan insani gelişmişlik endeksinin içerisinde toplumsal cinsiyet eşitliği için bir endeks yer almaktadır. İnsani Gelişmişlik Endeksinin 2010 ve 2011 yıllarındaki toplumsal cinsiyet eşitliği için yapılan değerlendirmesinde Türkiye 77. sırada yer almakta iken, 2013 yılı raporunda 2012 yılı verileri yer almakla birlikte endekste ülkemiz 148 ülke içinde 68. sırada yer almaktadır. Söz konusu endekste anne ölümleri, adolesan doğum oranları, parlamentodaki kadın oranı, en az orta öğretim seviyesine sahip kadın nüfusu ve işgücüne katılım oranı parametreleri dikkate alınmaktadır.

Bu kapsamda kadın-erkek eşitliğini sağlamak üzere ülkemizde gerek yasal gerekse uygulamaya ilişkin olarak kamu kurumları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği içerisinde önemli projeler yürütülmekte ve çalışmalar sürdürülmektedir.

Söz konusu eşitsizliklerin giderilmesinde kalkınma planları, programlar ve projelere toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısının yerleştirilmesi, kadınların kalkınma sürecine dahil edilmesi ve kalkınmanın nimetlerinden erkeklerle eşit oranda yararlanmalarının sağlanması büyük önem taşımaktadır.

Bu çerçevede son yıllarda özellikle sağlık, eğitim ve kadın istihdamı alanında izlenen politikalar ve yürütülen projeler olumlu sonuçlar vermiştir.

Nitekim Türkiye’de bebek ölüm hızında çok hızlı bir azalma olduğu görülmektedir. Bebek ölüm hızı, 1998-2003 ile 2003-2008 yılları arasındaki beş yıllık dönemde % 48 azalmıştır. Aynı dönemde çocuk ölüm hızında % 33; beş yaş altı ölüm hızında ise % 41 azalma gerçekleşmiştir. Son 10 yılda binde 9-10 düzeyinde durağanlık gösteren çocuk ölüm hızında son beş yılda meydana gelen bu azalma oldukça dikkat çekicidir. 1990-2008 yılları arasında anne ölümlerinde yakaladığımız düşme eğilimi ile ülkemiz, dünyada anne ölümlerinde en çok düşüş sağlayan 10 ülkeden biri olmuştur.

İlköğretim okullaşma oranlarında son on yıl içinde önemli artışlar olmuştur. 2002-2003 öğretim yılında ilköğretim kademesinde net okullaşma oranı toplamda % 90,98 iken, erkek ve kız çocukları için bu oran sırasıyla % 94,49 ve 87,34 olarak kaydedilmiş; 2012-2013 öğretim yılına gelindiğinde ise net okullaşma oranı % 98,80 olmuş, erkek ve kız çocukları için net okullaşma oranı sırasıyla % 98,88 ve 98,71 olarak gerçekleşmiştir.

Ülkemizde ortaöğretim kademesinde okullaşma oranlarının son yıllarda sürekli olarak arttığı görülmektedir. 2002-2003 öğretim yılında ortaöğretim kademesinde net okullaşma oranı toplamda % 50,57 iken, erkek ve kız çocukları için bu oran sırasıyla % 55,72 ve 45,16 olarak kaydedilmiş; 2012-2013 öğretim yılına gelindiğinde ise net okullaşma oranı % 70,06 olmuş, erkek ve kız çocukları için net okullaşma oranı sırasıyla % 70,77 ve 69,31 olarak gerçekleşmiştir. Ortaöğretimde okullaşmada cinsiyet oranının 10 yılda % 72.32 Oranından %93,3 oranına çıkartıldığı görülmektedir.

Kadınların istihdamında ve işgücüne katılımında artışlar gerçekleşmiş ve 2004 yılında %20,8 olan kadın istihdamı oranı 5,5 puanlık bir artış ile 2012 yılı sonunda %26,3'e yükselmiştir. 2004 yılında %23,3 olan kadınların işgücüne katılım oranının 6,2 puanlık bir artışla %29,5'e yükselmiş olduğu görülmektedir.

Gerçekleştirilen yasal çalışmalar arasında; 10 Haziran 2003 tarihinde yürürlüğe giren Yeni İş Kanunu, 2007 yılında Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılan değişiklikler, 2008 yılında uygulamaya konulan İstihdam Paketi, 2011 yılında yürürlüğe giren 6111 sayılı Kanun ve "Kadın İstihdamının Arttırılması ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması" konulu 2010/14 sayılı Başbakanlık Genelgesi yer almaktadır. Bu yasal düzenlemeler ile kadınların çalışma hayatına girmesinin teşvik edilmesi ve kadın istihdamının arttırılması hedefine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Ayrıca mikro kredi uygulamaları, finansal olanaklara erişim, kadın kooperatiflerine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bununda birlikte bakanlığımızın da çok önem verdiği İş'te Eşitlik Platformu oluşturulmuştur. Platform web sitesi yayına girmiş olup, birçok özel firma ve şirket platforma üye olarak kadın istihdamını arttırmaya yönelik desteklerini göstermişlerdir. Son olarak ise, kadınların işgücü piyasasına girmelerine yönelik üzerinde çalışılan konu iş ve aile yaşamının uyumlaştırılması hususudur. Bu kapsamda doğum izinlerinin yeniden düzenlenmesi, doğum yapan kadın için yarı zamanlı çalışma, ebeveynler için esnek çalışma saatleri ile kreşlerin yaygınlaştırılması ve ulaşılabilir olması yönünde çalışmalar devam etmektedir.

SORU 3: Ülkemizde 2002-2013 yılları arasında, yıllara göre kadınların çalışma hayatına katılma oranları nedir?

SORU 4: Aileden ve Sosyal Politikalardan Sorumlu Bakan olarak, diğer Bakanlıklardaki kadın yönetici sayılarında meydana gelen azalma nedeniyle herhangi bir girişiminiz olmuş mudur? Bakanlıklardaki kadın yöneticilerin yok denecek kadar az olması, bir kadın olarak sizi herhangi bir çalışma yapmaya zorlamamakta mıdır?

CEVAP 3-4: Devlet Personel Başkanlığı'nın 2013 yılı Mart ayı verilerine göre; kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen personelin % 36'sı kadın, % 64'ü ise erkektir. Bürokraside üst düzey yöneticilerin % 89,7'si erkek, % 10,3'ü kadındır. Bürokrasideki kadın yöneticilerin artmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

2004-2013 yılları arasında kadınların işgücüne katılma ve istihdam oranlarını gösteren tablo aşağıda yer almaktadır:

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı (%)	İstihdam Oranı (%)
2004	23,3	20,8
2005	23,3	20,7
2006	23,6	21,0
2007	23,6	21,0
2008	24,5	21,6
2009	26,0	22,3
2010	27,6	24,0
2011	28,8	25,6
2012	29,5	26,3